

רבי שמעון אמר, תא חזי, אינון ארבעין ותריין קרבנין עבדו בלעם ובלק, ונטלו לון מההוא סטרא אחרא לגבי קדשא בריה הוא, ועל דא הוה תלי ההוא קרבנא, לנטלא ליה ההוא סטרא אחרא דאקרי קלה מישראל, ועד השתא לא גבה מנייהו. ודא איהו רזא (מלכים ב ב) ויפן אחריו ויראם. ויפן אחריו, אחריו שכינתא, דקיימא סטרא אחרא לאחורא. ויראם. אסתפל בהו ההוא סטרא אחרא, וחמא לון דאתחזון לאתענשא, ועל דא ויקללם בשם יי'. בשם יי' לאפקא ההוא שם יי' מחיובא דא. מההוא חיובא דההוא קרבן דאקריב ההוא סטרא לגביה. וכלא איהו מתתקן קמיה דקודשא בריה הוא, ולא אתאביד מלה. פגוונא דא, פלא אתתקן קמיה דקודשא בריה הוא, הן לטב הן לביש.

תא חזי, דוד איהו הוה דערק קמיה דשאול. ועל דא גרים, דאתאבידו כל אינון פהני דנוב, ולא אשתאר מפלהו בר אביתר בלחודוי דערק. ודא גרים פמה בישין בישראל, ומית שאול ובנוי, ונפלו מישראל פמה אלפין ורבין. ועם כל דא, ההוא חובה הוה תלי על דוד לגבות מניה, עד דכל בנוי דדוד אתאבידו ביומא חד, ולא אשתאר מנייהו אלא יואש בלחודוי, דאתגניב. פגוונא דלא אשתאר מאחילך בר אביתר בלחודוי. ועד פען ההוא חובה הוה תלי, למעבד דינא על נוב, על ההוא חובה דנוב, דכתוב, (ישעיה י) עוד היום בנוב לעמוד ואוקמוה.

בגוונא דא, פל הזקה העשוי למלאכה. מאי העשוי. הכא אסתפל קדשא בריה הוא, פד יתבו ישראל דהבא לעגלא, וקודשא בריה הוא אקדים לון דהבא דא לאסותא,

רבי שמעון אמר, בא וראה, אותם ארבעים ושנים קרבנות עשו בלק ובלעם, ונטלו אותם מאותו הצד האחר לקדוש ברוך הוא, ועל זה היה תלוי אותו קרבן, שיטל אותו אותו הצד האחר, שנקרא קלה, מישראל. ועד עכשו לא גבה מהם. וזהו סוד (מלכים-ב ב) ויפן אחריו ויראם. ויפן אחריו - אחריו שכינה, שעמד הצד האחר לאחור. ויראם - הסתפל בהם אותו הצד האחר וראה אותם שראויים להענש, ועל זה - ויקללם בשם ה'. בשם ה' - להוציא אותו שם ה' מחיוב זה, מאותו חיוב של אותו קרבן שהקריב אותו צד אליו, והכל מתקן לפני הקדוש ברוך הוא ולא נאבד דבר. כמו כן הפל התתקן לפני הקדוש ברוך הוא, הן לטוב הן לרע.

בא וראה, דוד הוא היה שברח לפני שאול, ועל זה גרם שנקבדו כל אותם פהני נוב, ולא נשאר מפלם - רק אביתר לבדו שברח. וזה גרם פמה רעות בישראל, ומת שאול ובנוי, ונפלו מישראל פמה אלפים ורובות. ועם כל זה, אותו חטא היה תלוי על דוד לגבותו ממנו, עד שפל בני דוד נאבדו ביום אחד, ולא נשאר מהם אלא יואש לבדו, שנגנב. כמו שלא נשאר מאחילך - רק אביתר לבדו. ועד עכשו אותו חטא היה תלוי לעשות דין על נוב על אותו חטא של נוב, שכתוב (ישעיה י) עוד היום בנוב לעמד, ופרשוה.

כמו זה - פל הזקה העשוי למלאכה. מה זה העשוי? פאן הסתפל הקדוש ברוך הוא כשנתנו ישראל זהב לעגל, והקדוש ברוך הוא הקדים להם זהב זה לרפואה, שהרי זהב המשכן הקדים להם לאותו הזקה

דְּהָאֵי דְהָבָא דְמִשְׁפָּנָא אַקְדִים לֹון, לְהֵהוּא דְהָבָא דִיִּהְבוּ לְעַגְלָא, דְּכָל דְהָבָא דִּיהוּ עִמָּהוּן, וְאַשְׁתַּכַּח עִמָּהוּן, יִהְבוּ לְאַרְמַת מִשְׁפָּנָא. סְלִקָא דְעֵתָךְ, דְּכַד עֲבָדוּ ית עַגְלָא אֲשֶׁתַּכַּח עִמָּהוּן דְהָבָא, וְאַיְנוּן פְּרִיקוּ אוּדְנִייהוּ לְנִטְלָא הֵהוּא דְהָבָא, דְכְּתִיב, (שמות לב) וַיִּתְּפְּרְקוּ כָל הָעָם אֶת נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאַזְנוֹתֵיהֶם. וְעַל דָּא אַקְדִים דְהָבָא דְאַרְמוּתָא. לְכַפְּרָא עַל עוֹבְדָא דָּא. (חכר) (ובגין כך).

שְׁנַתְנוּ לְעַגְלָא. שְׁפַל הַזָּהָב שְׁהִיָּה עִמָּהֶם וְנִמְצָא עִמָּהֶם, נִתְּנוּ לְתַרוּמַת הַמִּשְׁכָּן. הִהִיָּה עוֹלָה בְּדַעְתָּךְ, שְׁכַשְׁעִשׂוּ אֶת הָעַגְלָא נִמְצָא עִמָּהֶם זָהָב, וְהֵם פְּרִיקוּ אֲזִינֵיהֶם לְטַל אוֹתוֹ זָהָב, שְׁכַתוּב (שמות לב) וַיִּתְּפְּרְקוּ כָל הָעָם אֶת נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאַזְנוֹתֵיהֶם! וְעַל זֶה הַקְּדִים זָהָב הַתְּרוּמָה, לְכַפֵּר עַל הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה. (וימשום כך)

וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמַטֵּה יִהוּדָה, מִצַּד הַמַּלְכוּת עָשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה, שְׁהָרִי כָּל אֲמִנוֹת הַמִּשְׁכָּן הַתְּתַקְנָה בָּהֶם וְעַל יְדֵיהֶם. בְּצִלְאֵל עָשָׂה אֶת הָאֲמִנוֹת, וּמֹשֶׁה הִתְקִין אֶת הַכָּל אַחֵר כֶּף. מֹשֶׁה וּבְצִלְאֵל הָיוּ כְּאֶחָד. מֹשֶׁה לְמַעַלָּה - בְּצִלְאֵל תַּחְתִּיו. סִיּוּם הַגּוֹף כְּמוֹ הַגּוֹף. בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיָּהָב, הָרִי פְּרִשׁוּהָ - זֶה יְמִין וְזֶה שְׂמָאל, וְהַכָּל אֶחָד. וּמִשׁוּם כֶּף, וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמַטֵּה יִהוּדָה וְגו', וְאַתּוּ אַהֲלִיָּהָב בֶּן אַחִיסָמָר לְמַטֵּה דָן וְגו'.

כָּר הַזָּהָב הָעֲשׂוּי לְמִלְאָכָה בְּכָל מִלְאָכַת הַקֹּדֶשׁ וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח אֶת הַפְּסוּק בְּאֵלִישָׁע, שְׁכַתוּב (מלכים-בב) וַיַּעַל מֹשֶׁה בַּיַּת אֵל וְהוּא עָלָה בְּדֶרֶךְ וְגו'. וְנִעְרִים קְטָנִים, הָרִי פְּרִשׁוּהָ - מְנַעְרִים הָיוּ מִכָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וּמִכָּל מַצּוֹת הַתּוֹרָה. קְטָנִים - קְטַנֵּי אַמוּנָה, וְהַתְּחִיבוּ בְּדִין הָעוֹלָם הַזֶּה וּבְדִין שֵׁל הָעוֹלָם הַבָּא. יֵצְאוּ מִן הָעִיר - יֵצְאוּ מִסוּד הָאֲמוּנָה. כְּתוּב כֹּאן יֵצְאוּ מִן הָעִיר, וְכַתוּב שָׁם (הושע יא) וְלֹא אָבֹא בְּעִיר. (מסוד הַאֲמוּנָה נִקְרָא עִיר, (תהלים מח) עִיר ה' צְבָאוֹת עִיר אֱלֹהִינוּ).

וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵם. וַיִּפֶן אַחֲרָיו, שְׁהִסְתַּפֵּל לְאַחֲרָיו אִם יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה וְאִם לֹא. וַיִּרְאֵם, מֵה זֶה וַיִּרְאֵם? הִסְתַּפֵּל בָּהֶם שְׁהָרִי אִין

וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמַטֵּה יִהוּדָה, מִסְטָרָא דְמַלְכוּתָא עָשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה יי' אֶת מֹשֶׁה. דְּהָא כָּל אוּמְנוֹתָא דְמִשְׁפָּנָא אֲתַתְּקַנַּת בְּהוּ, וְעַל יְדֵייהוּ. בְּצִלְאֵל אִיהוּ עַבִּיד אוּמְנוֹתָא, וּמֹשֶׁה אִיהוּ אֲתַקִּין כָּלָא לְבַתָּר. מֹשֶׁה וּבְצִלְאֵל כְּתָדָא הָיוּ, מֹשֶׁה לְעִילָא, בְּצִלְאֵל תַּחְתִּיָּה, סִיּוּמָא דְגוּפָא כְּגוּפָא. בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיָּאָב, הָא אוּקְמוּהָ, דָּא יְמִינָא, וְדָא שְׂמָאלָא, וְכָלָא חַד. וּבְגִין כֶּף, וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמַטֵּה יִהוּדָה וְגו', וְאַתּוּ אַהֲלִיָּאָב בֶּן אַחִיסָמָר לְמַטֵּה דָן וְגו'.

כָּר הַזָּהָב הָעֲשׂוּי לְמִלְאָכָה בְּכָל מִלְאָכַת הַקֹּדֶשׁ וְגו'. (שמות לח) רַבִּי יוֹסִי פִתַּח קָרָא בְּאֵלִישָׁע, דְכְּתִיב, (מלכים ב ב) וַיַּעַל מֹשֶׁה בַּיַּת אֵל וְהוּא עוֹלָה בְּדֶרֶךְ וְגוּמַר. וְנִעְרִים קְטָנִים. הָא אוּקְמוּהָ, מְנוּעְרִים הָיוּ מִכָּל מִלֵּי אוּרִיָּתָא וּמִכָּל פְּקוּדֵי אוּרִיָּתָא. קְטָנִים (דף רכ"ד ע"ב) זְעִירֵי מְהִימְנוּתָא, וְאַתְחִיבוּ בְּחִיּוּבָא דְהָאֵי עֲלֵמָא, וּבְחִיּוּבָא דְעֲלֵמָא דְאַתִּי. יֵצְאוּ מִן הָעִיר, נִפְקוּ מִרְזָא דְמְהִימְנוּתָא. פְּתִיב הָכָא יֵצְאוּ מִן הָעִיר, וְכַתִּיב הָתָם (הושע יא) וְלֹא אָבֹא בְּעִיר. (ס"א מְרָא דְמְהִימְנוּתָא אֶקְרִי עִיר (תהלים מח) עִיר יי' צְבָאוֹת עִיר אֱלֹהִינוּ).

וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵם, וַיִּפֶן אַחֲרָיו, דְאַסְתַּפֵּל לְאַחֲרָא, אִי יִהְדְּרוּן בְּתִיּוּבָתָא, וְאִם

המראה והטוב והאור שלו, וכשהוא בתנופה, אז הוא זהב טוב בסוד האור שלו. וכל אותו שלמטה - פסלת הזהב, והוא ההתוודע שלו.

וכסף פקודי העדה, משום שזה הוא כל מה שמתפשט למטה כף הוא טוב, ואף על גב שאינו בתנופה הזו - הפל הוא לטוב. אבל זהב, כל מה שמתפשט למטה - הפל הוא לרע. זה מתפשט לטוב, וזה מתפשט לרע. ומשום כף צריך להניף תנופה ולהעלות למעלה. וזה צריך להתפשט למטה ולכל הצדדים, משום שעומדים כלם לטוב.

פתח ואמר, (תהלים פד) כי שמש ומגן ה' וגו'. כי שמש - זה הקדוש ברוך הוא. ומגן - זהו הקדוש ברוך הוא. שמש - זהו סוד השם הקדוש יהו"ה, שפאן עומדות כל הדרגות למנוחה. ומגן - זהו סוד השם הקדוש שנקרא אלהים. וסוד זה שכתוב (בראשית טו) אנכי מגן לך. ושמש ומגן זהו סוד השם השלם. חן וכבוד יתן ה', להיות הכל בסוד אחד.

לא ימנע טוב להלכים בתמים - סוד זה (אבות) שכתוב (איוב לח) וימנע מרשעים אורם. וזהו אור ראשון שכתוב בו (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב, שגנזו והסתירו הקדוש ברוך הוא, כמו שבארוהו, וגנזו אותו מרשעים, וימנע אותו בעולם הזה ובעולם הבא. אבל לצדיקים מה כתוב? לא ימנע טוב להלכים בתמים. זהו אור הראשון שכתוב בו (שם) וירא אלהים את האור כי טוב. ועל זה לא צריך זה להעלות ולהניף אותו, אלא להתפשט ולהתעלות, ולא להתעלות כמו אותו אחר שהוא שמאל, ולכן נקרא אותו תנופה, ולא זה.

בארמותא, פדין איהו דהב טב ברזא דנהירו דיליה. וכל ההוא דלתתא, סוספיתא דדהבא, ואיהו התוכא דיליה.

ובכה פקודי העדה, (שמות לח) בגין דהאי, איהו כל מה דאתפשט לתתא הכי הוא טב, ואף על גב דלאו איהו בהאי ארמותא, כלא הוא לטב. אבל דהבא, כל מה דאתפשט לתתא, כלא הוא לביש. דא, אתפשט לטב. ודא אתפשט לביש. ובגין כף, דא אצטריך לארמא ארמותא, ולאסתלקא לעילא. ודא, אצטריך לאתפשטא לתתא, ולכל סטרין, בגין דכלהו קאים לטב.

פתח ואמר (תהלים פד) כי שמש ומגן יי' וגו'. פי שמש, דא קדשא בריך הוא. ומגן, דא קדשא בריך הוא. שמש: דא הוא רזא דשמא קדישא יהו"ה, דהבא קיימין כל דרגין לנייחא. ומגן; דא איהו רזא דשמא קדישא דאקרי אלהים. ורזא דא דכתיב, (בראשית טו) אנכי מגן לך. ושמש ומגן דא איהו רזא דשמא שלים. חן וכבוד יתן יי', למהוי כלא רזא חדא.

לא ימנע טוב להולכים בתמים, רזא דא (הוא) דכתיב, (איוב לח) וימנע מרשעים אורם. ודא איהו נהורא קדמאה, דכתיב ביה (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב, דגניז וסתים ליה קדשא בריך הוא, כמה דאוקמויה, ומן חייביא גניז ליה, ומנע ליה בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. אבל לצדיקייא מה כתיב, לא ימנע טוב להולכים בתמים. דא אור קדמאה דכתיב ביה וירא אלהים את האור כי טוב.

ועל דא, לא אצטריך דא לאסתלקא ולארמא ליה, אלא לאתפשטא ולאתגלאה, ולא לאסתלקא פההוא אחרא, דאיהו שמאלא,